

Declaració amb motiu dels 40 anys del document ARRELS CRISTIANES DE CATALUNYA

- **Reivindiquem la doctrina d'ARRELS CRISTIANES DE CATALUNYA:**
 - **Un Església inserida en el poble,**
 - **reconeixement del caràcter nacional de Catalunya**
 - **i defensa de la llengua catalana.**
- **Volem aprofundir en la fidelitat a l'Evangelí i en l'arrelament al país per a afrontar els nous reptes.**

El 27 de desembre del 1985, els bisbes de les vuit diòcesis catalanes van signar la carta pastoral Arrels cristianes de Catalunya. Presentada amb modèstia com «unes senzilles consideracions sobre la realitat de Catalunya», es convertí en un document històric i insòlit. Per primera vegada, l'episcopat català assumia col·lectivament i amb claredat la catalanitat de l'Església i la vinculació entre cristianisme i identitat nacional.

Avui, el document continua essent un punt de referència fonamental i és considerat un dels documents contemporanis més significatius de les esglésies amb seu a Catalunya. Quaranta anys després continua essent imprescindible tant per a entendre l'Església catalana com per a reflexionar sobre la seva missió en el present i el futur.

Commemorar els quaranta anys del document Arrels cristianes de Catalunya, més que un acte de memòria és una afirmació de la vàlida i l'actualitat dels seus principis i una invitació a avançar i aprofundir el camí d'una Església fidel a l'Evangelí i profundament vinculada a la identitat i a la cultura del país.

Per això, la Xarxa d'Entitats Cristianes ho hem volgut recordar amb aquesta declaració pública i promovent la reedició i la divulgació del text original.

1. Context històric i eclesial del document

Amb la carta pastoral *Arrels cristianes de Catalunya* (1985), l'episcopat assumia de manera col·lectiva la identitat nacional de Catalunya i establia una reflexió pastoral que vinculava l'Església a la realitat històrica, cultural i política del país en el context de la transició democràtica i de l'autogovern recuperat.

La publicació del document fou possible gràcies a la conjunció d'un episcopat cohesionat i un moment històric obert. S'explica pel clima postconciliar i per la renovació episcopal que va proveir Catalunya de bisbes conciliaris i catalans. Aquesta nova fornada de prelats va fer possible un episcopat cohesionat i sòlid, capaç d'elaborar un text conjunt en sintonia amb el moment polític i social. El Concili Vaticà II havia aportat nous horitzons i, en el cas català, una obertura cultural i pastoral especialment intensa, que vinculava fe i país.

2. Contingut i aportacions d'Arrels cristianes de Catalunya

El text afirma la presència històrica i actual del cristianisme en la configuració de Catalunya, tot subratllant-ne el valor cultural i social. Ho fa des d'una línia de 'continuïtat crítica': assumint la tradició de presència dels cristians en la construcció de la identitat nacional, però evitant-ne qualsevol apropiació excloent. Els bisbes parlaven amb humilitat i convicció: es reconeixien hereus d'una fidelitat ininterrompuda al país i alhora convidaven a una revisió dels reptes del moment. Ho feien amb tres eixos centrals:

- **Una Església inserida en el poble:** que parla la seva llengua, hi comparteix alegries i sofriments, i es reconeix part de la seva història.
- **El reconeixement de Catalunya com a nació:** en coherència amb la doctrina social de l'Església, defensora dels drets dels pobles i les cultures.
- **La defensa de la llengua catalana** en la litúrgia i en la vida eclesial, com a expressió

de la llibertat religiosa i cultural i també com a factor d'integració i cohesió social de la ciutadania, siguin quins siguin els orígens.

Aquestes afirmacions mostraven una Església arrelada i alhora oberta, compromesa amb la identitat col·lectiva sense caure en nacionalismes excloents. Aquests eixos es complementaven amb una reflexió sobre qüestions socials i polítiques del moment — autonomia, pluralisme, justícia, secularització— i mostrava una Església atenta al conjunt dels reptes del país. L'estil clar i coherent del text, atribuït a la redacció de Mn. Joan Carrera, li va donar una força i una unitat que encara avui manté. El document fou àmpliament acceptat llavors. Tot i que alguns sectors el van veure com una declaració política, la seva intenció era pastoral, no apològica i així es va reconèixer de manera majoritària.

3. Perspectives de futur

Amb el pas del temps, *Arrels cristianes* ha esdevingut un referent insubstituïble: sempre que l'Església a Catalunya s'ha volgut pronunciar sobre qüestions nacionals ha hagut de recórrer a aquest text. En els aspectes fonamentals ha deixat fixats uns fonaments sòlids que continuen sent plenament vàlids.

Quaranta anys després, el document ens continua interpel·lant. D'una banda, recorda que la fe cristiana només pot arrelar si s'encarna en una cultura concreta i si comparteix la vida d'un poble. De l'altra,

planteja preguntes sempre actuals: com ha de ser avui l'Església catalana? Com pot transmetre l'Evangelí enmig de les noves realitats amb què ens trobem?

Aquestes preguntes interpel·len l'Església sobre la seva trajectòria amb el pas dels anys i cal tornar-nos-les a fer de manera periòdica tenint presents els canvis viscuts. Entre molts d'altres, quaranta anys després ens trobem amb una **ampliació del pluralisme social i cultural**, amb una **nova immigració**, amb un **nou ordre mundial**, amb una **profunda transformació de les famílies i de la demografia**, amb el **repte ingent d'escoltar les dones i reconèixer-ne el paper en la societat** i amb **nous desafiaments econòmics i socials**.

La celebració del Sínode de la Sinodalitat és també un referent important per a plantejar-se avui com aprofundir o trobar noves fórmules per a **respondre a la unitat pastoral de les diòcesis amb seu a Catalunya** i també en l'**exercici de la sinodalitat eclesial**.

L'aniversari d'*Arrels*, juntament amb fites com el mil·lenari del Sínode de Toluges (2027) en què s'inicià l'obra de Pau i Treva promoguda pel bisbe de Vic Oliba, origen del parlamentarisme català, ofereix una ocasió per a repensar la presència de l'Església en la societat catalana i per a reafirmar-ne el compromís amb el país, la pau, la justícia i la cultura del diàleg.

Barcelona, 29 de gener del 2026.

Entitats signants

- *Associació José Ramon Zudaire*
- *Centre passatge*
- *Col·lectiu de Dones Creients Alcem la Veu*
- *Comunitats Vedruna a Catalunya*
- *Consell de Laics dels Caputxins de Catalunya*
- *Cristianisme al Segle XXI*
- *Cristianisme i Justícia*
- *Effathà-cristiansdebase.cat*
- *El Pregó*
- *Equips de Pastoral de la Política i la Comunicació*
- *Federació de Cristians de Catalunya*
- *Fundació Catalunya Religió*
- *Fundació Centesimus Annus, capítol de Barcelona*
- *Fundació Doctor Albert Bonet*
- *Fundació Joan Carrera*
- *Fundació Joan Maragall*
- *Grup Sant Jordi de Defensa i Promoció dels Drets Humans*
- *Institut Emmanuel Mounier de Catalunya*
- *Justícia i Pau*
- *Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat*
- *Lliga Jove de Montserrat*
- *Moviment de Professionals Catòlics de Barcelona*
- *Santa Anna, Hospital de Campanya - Fundació Viqui Molins*

Més informació: grupsantjordi@gmail.com